

Sygn. akt II K 1002/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2013 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący SSR Joanna Zaganiacz

Protokolant Dorota Bogusławska - Klimeczak

przy udziale G. B. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w Świdnicy

po rozpoznaniu dnia 27.03.2012 r., 27.11.2012 r., 18.02.2013 r., 5.03.2013 r. sprawy karnej

G. L.

ur. (...) w G.

syna J. i D. z domu A.

oskarżonego o to, że:

I. w okresie od dnia 01 października 2006 roku do dnia 20 czerwca 2007 roku w N. woj. (...) działając czynem ciągłym w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przywłaszczył sobie autorstwo części cudzego utworu w ten sposób, iż do rozdziałów I i II liczących łącznie 40 stron swojej pracy licencjackiej pod tytułem „Wykorzystywanie w Praktyce Policyjnej Funkcji Motywacji”, którą złożył w dniu 20 czerwca 2007 roku w (...) w N. wprowadził w całości zapisy odpowiednio I i II rozdziału pracy dyplomowej A. M. pod tytułem „Motywowanie, Z. Teoretyczne i Praktyka na przykładzie Komisariatu Policji”, którą A. M. złożył w 2002 roku w Wyższej Szkole (...) we W., po uprzednim złożeniu oświadczenia potwierdzającego, iż pracę opracował samodzielnie,

tj. o czyn z art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 04 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 12 kk

II. w czerwcu 2007 roku w N. woj. (...) wyłudził poświadczenie nieprawdy poprzez podstępne wprowadzenie w błąd pracowników (...) uprawnionych do wystawienia dyplomu ukończenia studiów, w ten sposób, iż w dniu 20 czerwca 2007 roku złożył w (...) w Nowej jako swojego autorstwa pracę licencjacką pt. „Wykorzystywanie w Praktyce Policyjnej Funkcji Motywacji” ,do której rozdziałów I i II liczących łącznie 40 stron wprowadził w całości zapisy odpowiednio I i II rozdziału pracy dyplomowej A. M. pod tytułem „Motywowanie, Z. Teoretyczne i Praktyka na przykładzie Komisariatu Policji”, którą A. M. złożył w 2002 roku w Wyższej Szkole (...) we W., w konsekwencji wyłudził dyplom ukończenia studiów wskazanej uczelni, poświadczający nieprawdę, iż ukończył studia uzyskując tytuł zawodowy licencjat i wykształcenie wyższe.

tj. o czyn z art. 272 kk

III. w grudniu 2010 roku we W. użył dokumentu, który został wystawiony w wyniku wyłudzenia poświadczenia nieprawdy, po uprzednim wprowadzeniu w błąd osoby uprawnionej do jego wystawienia, w ten sposób, iż w dniu 10 grudnia 2010 roku przedłożył w (...) Sp. z o.o. we W. w toku ubiegania się o pracę, dyplom ukończenia (...) w N. poświadczający nieprawdę iż ukończył studia uzyskując tytuł zawodowy licencjat i wykształcenie wyższe, który to dyplom uzyskał w wyniku wyłudzenia poświadczenia nieprawdy poprzez podstępne wprowadzenie w błąd pracowników (...) uprawnionych do wystawienia dyplomu ukończenia studiów, w ten sposób, iż w dniu 20 czerwca 2007 roku złożył w (...) w Nowej jako swojego autorstwa pracę licencjacką pt. „Wykorzystywanie w Praktyce Policyjnej

Funkcji Motywacji”, do której rozdziałów I i II liczących łącznie 40 stron wprowadził w całości zapisy odpowiednio I i II rozdziału pracy dyplomowej A. M. pod tytułem „Motywowanie, Z. Teoretyczne i Praktyka na przykładzie Komisariatu Policji”, którą A. M. złożył w 2002 roku w Wyższej Szkole (...) we W., w konsekwencji wyłudził dyplom ukończenia studiów wskazanej uczelni,

tj. o czyn z art. 273 kk

I. oskarżonego G. L. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. I części wstępnej wyroku tj. występku z art. 115 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego G. L. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. II części wstępnej wyroku tj. występku z art. 272 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

III. oskarżonego G. L. uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt. III części wstępnej wyroku tj. występku z art. 273 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk łączy kary pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu G. L. w pkt. I-III wyroku i wymierza oskarżonemu karę łączną 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

V. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesza wykonanie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej wobec oskarżonego G. L. w pkt. IV wyroku tytułem próby na okres lat 3 (trzech);

VI. zwalnia oskarżonego G. L. od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie, w tym od opłaty, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 września 2002 roku A. M. zdał egzamin dyplomowy licencjacki w Wyższej Szkole (...) we W. po przedłożeniu pracy dyplomowej pt. „Motywowanie – zasady teoretyczne i praktyka na przykładzie Komisariatu Policji”.

Dowody:

Zeznania A. M. – k. 350, 45-46

Praca dyplomowa A. M. – k. 120

Dokumentacja z Wyższej Szkoły (...) we W. – k.99-103

W latach 2006-2007 oskarżony G. L. i A. M. byli zatrudnieni jako funkcjonariusze w Komisariacie Policji w N.. Oskarżony był w tym okresie podwładnym A. M., który kopię swojej pracy licencjackiej udostępniał pracownikom Komisariatu, z których wielu w tym czasie studiowało, aby mogli zapoznać się z jej formą. Egzemplarz pracy znajdował się w biurze A. M. i był ogólnie dostępny dla zainteresowanych osób. Wówczas też miał do niej dostęp oskarżony, który w okresie 2004-2007 r. studiował w (...) w N.. Fragmenty pracy dyplomowej A. M. były również w tym czasie wykorzystywane w szkoleniach funkcjonariuszy.

Dowody:

Zeznania A. M. – k. 350, 45-46

W toku ostatniego roku studiów oskarżony przygotowywał pracę licencjacką pt. „Wykorzystanie w praktyce policyjnej funkcji motywacji”. Oskarżony wykorzystał przy tym dostępny mu egzemplarz pracy licencjackiej A. M.. Praca oskarżonego liczyła 48 stron i w zakresie rozdziałów I i II (liczących w sumie 40 stron) stanowiła wierną kopię pracy A. M.. Różnice w obu opracowaniach dotyczyły nazw jednostek Policji, których dotyczyły analizy, jednostronicowego wstępu i zakończenia oraz III rozdziału obejmującego część badawczą, która w pracy oskarżonego, inaczej niż w pracy A. M., była bardzo ograniczona.

Dowody:

Zeznania A. M. – k. 350, 45-46

Praca dyplomowa A. M. – k. 120

Praca dyplomowa oskarżonego – k. 110

Zeznania świadków:

S. C. – k. 125-128

Z. K. – k. 372, 66, 111-113

W dniu 20 czerwca 2007 roku oskarżony przedłożył pracę na uczelni, składając jednocześnie oświadczenie o jej samodzielnym opracowaniu, a w dniu 28 czerwca 2007 roku zdał egzamin dyplomowy i uzyskał dyplom ukończenia studiów wyższych.

Dowód:

Dokumentacja z Wyższej Szkoły (...) w N. – k. 88-97

W okresie od 14 grudnia 2010 roku do 28 lutego 2011 roku oskarżony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę na okres próbny w firmie (...) we W.. Ubiegając się o pracę przedstawił dyplom ukończenia studiów licencjackich w (...) w N..

Dowód:

Pisma z (...) k. 185, 193

Oskarżony G. L. nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Oskarżony wyjaśnił, że przy pisaniu pracy posługiwał się materiałami szkoleniowymi pochodzącymi od A. M., które jednak nie były sygnowane w zakresie ich autorstwa. Stwierdził, że materiały te miały charakter ogólny i dotyczyły np. struktur policyjnych, liczby zatrudnionych pracowników, obowiązujących przepisów. Wyjaśnił nadto, że w (...) pracował na stanowisku niezgodnym ze swoim wykształceniem i ukończenie studiów nie było mu niezbędne do jej uzyskania.

Wyjaśnienia oskarżonego – k. 341, 392

G. L. był uprzednio karany za przestępstwa z art. 197 § 1 kk oraz z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 152 § 2 kk w zw. z art. 12 kk. Obecnie odbywa karę pozbawienia wolności. Nie osiąga żadnych dochodów.

Dowód:

Dane o karalności – k. 398-399

Oskarżony wykazuje cechy osobowości nieprawidłowej. W okresie objętym zarzutami posiadał w pełni zachowaną zdolność rozpoznania znaczenia swoich czynów i pokierowania swoim postępowaniem.

Dowód:

Opinia sądowo-psychiatryczna – k. 234-244

Nadto Sąd zważył, co następuje:

Sprawstwo i wina oskarżonego w zakresie zarzucanych mu czynów nie budziły wątpliwości. Ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach z dokumentów w postaci obu prac dyplomowych, dokumentacji z uczelni potwierdzającej przystąpienie przez oskarżonego do egzaminu dyplomowego i przedłożenie zakwestionowanej pracy, dokumentacji dotyczącej obrony pracy dyplomowej A. M., a także kopii dyplomu oskarżonego oraz pisma firmy (...) odnośnie faktu zatrudnienia oskarżonego i rodzaju dokumentów przedłożonych przez niego przy nawiązaniu stosunku pracy. Wymienione dokumenty stanowią dowody o charakterze obiektywnym, a ich treści żadna ze stron nie kwestionowała.

Analiza treści obu prac dyplomowych dołączonych do akt sprawy wskazuje, że są one identyczne w zakresie rozdziałów I i II, liczących w sumie w pracy oskarżonego 40 stron, na ogólne 48 stron maszynopisu. Praca przedłożona przez oskarżonego stanowi wierną kopię pracy A. M., powielony został nawet układ tekstu, efekty graficzne (wycięcia akapitów, wytłuszczenia tekstu). Różnice w obu opracowaniach dotyczyły jedynie sposobu numeracji poszczególnych jednostek redakcyjnych tekstu, a także treści jednostronicowego wstępu i zakończenia oraz III rozdziału obejmującego część badawczą, która w pracy oskarżonego, inaczej niż w pracy A. M., była bardzo ograniczona, a także nazw jednostek Policji, których dotyczyły analizy. Wynika z tego, że wkład twórczy oskarżonego w przygotowanie przedłożonej przez niego do oceny pracy licencjackiej był znikomy.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania świadka A. M. odnośnie okoliczności udostępnienia przez niego jego pracy dyplomowej innym pracownikom Komisariatu Policji w N.. Z zeznań świadka wynikało, że praca ta była ogólnie dostępna, a celem, jakim kierował się świadek była chęć pomocy innym funkcjonariuszom kończącym w tym czasie studia i umożliwienie im zapoznania się z formą, jaką powinna mieć praca – jej strukturą, zasadami formułowania przypisów itp. Nie było natomiast zamiarem świadka udostępnianie pracy w celu jej powielenia. Świadek przyznał równocześnie, że fragmenty pracy mogły być wykorzystywane jako materiały szkoleniowe podczas instruktaży prowadzonych w Komisariacie. Z cytowanych zeznań wynika jednoznacznie, że świadek nie udzielił bezpośrednio oskarżonemu wglądu do swojej pracy dyplomowej, ale że oskarżony mógł mieć do niej dostęp na takich samych zasadach jak inni pracownicy Komisariatu.

Oskarżony zaprzeczał, aby przygotowując swoją pracę korzystał bezpośrednio z pracy dyplomowej autorstwa A. M.. Wyjaśnił, że posługiwał się fragmentami tej pracy, które zostały udostępnione przez świadka jako materiały szkoleniowe i wskazał, że ich zawartość stanowiły ogólne dane teoretyczne, wyciągi z obowiązujących przepisów, informacje dotyczące struktur policyjnych, liczby zatrudnionych pracowników. Wyjaśnienia oskarżonego w tym zakresie są sprzeczne z treścią jego pracy dyplomowej, gdyż zawartość dwóch rozdziałów pracy, które są identyczne z pracą A. M. nie sprowadza się do zacytowania przepisów ani danych liczbowych. Oskarżony powołując się na fakt, że tekst, który zawierały materiały szkoleniowe nie był sygnowany pod względem autorstwa, traci z pola widzenia okoliczność, że jego praca dyplomowa – jak wynikało ze złożonego przez niego oświadczenia – miała być dziełem oryginalnym, samodzielnym opracowaniem, nie zaś zbiorem nieautoryzowanych cytatów, których granice niewątpliwie zostały w tym wypadku przekroczone. Znamienne jest przy tym, że oskarżony nie próbował ustalić autorstwa materiałów, którymi się posłużył, nie weryfikował czy zostały one stworzone osobiście przez A. M., czy też pochodzą z innego źródła. Oskarżony wyjaśnił, że nigdy nie rozmawiał ze świadkiem na temat swoich studiów, co wydawałoby się uzasadnione w kontekście zbieżności tematyki jego pracy dyplomowej z pracą świadka, z której fragmentami miał się – jak utrzymuje – zapoznać podczas szkolenia i z których w efekcie skorzystał przygotowując swoją pracę licencjacką.

Całokształt wyjaśnień oskarżonego sprowadza się do kwestionowania jego odpowiedzialności w zakresie wszystkich zarzucanych mu czynów, choć oskarżony nie zaprzeczał, że na podstawie egzaminu dyplomowego, którego elementem

była obrona pracy licencjackiej, uzyskał dyplom ukończenia studiów, którym następnie posłużył się ubiegając się o pracę. Wyjaśnienia te Sąd potraktował jako realizację obranej przez oskarżonego linii obrony, nie zaś realne odzwierciedlenie okoliczności będących przedmiotem sprawy.

Zeznania pozostałych dwóch świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie, tj. Z. K. i S. C., z których pierwszy był promotorem a drugi recenzentem pracy dyplomowej oskarżonego, Sąd uznał za wiarygodne. Relacjonują one uczelniane procedury związane z przygotowaniem, oceną i obroną pracy dyplomowej, a także odnoszą się do jej treści w zestawieniu z pracą A. M.. Również wymienieni świadkowie zauważyli zbieżność, a wręcz w znacznym zakresie tożsamość treści obu prac, którą ocenili w kategoriach plagiatu.

Oskarżonemu zarzucono w pierwszym rzędzie popełnienie przestępstwa przywłaszczenia sobie autorstwa utworu, tj. plagiatu, opisanego w art. 115 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Istota tego przestępstwa polega na bezprawnym, a więc niezgodnym z obowiązującymi przepisami, przypisaniu sobie autorstwa utworu. Zgodnie z art. 8 pr. aut. prawo autorskie przysługuje twórcy (ust. 1), przy czym istnieje domniemanie, że twórcą jest osoba, której nazwisko w tym charakterze uwidoczniło na egzemplarzach utworu lub podano do publicznej wiadomości (ust. 2). Przywłaszczenie autorstwa w ogóle nie wymaga wejścia w fizyczne posiadanie utworu. To przestępstwo może mieć charakter intelektualny w tym sensie, że wystarczające jest takie oświadczenie o autorstwie cudzego utworu, które wywołuje przekonanie u innych osób, że to składający oświadczenie jest jego autorem. Oświadczenie takie oskarżony złożył w dniu 20 czerwca 2007 roku przedkładając do oceny swoją pracę dyplomową, do której jednocześnie w jej przeważającej części włączył z cudzego dzieła elementy o charakterze twórczym, bez żadnej własnej autorskiej ingerencji. Należy podkreślić, że oskarżony nie wykorzystał niewielkiego fragmentu cudzego tekstu, przekraczając jedynie granice dozwolonego cytatu, ale włączył do pracy sygnowanej swoim nazwiskiem większą część pracy autorstwa A. M. – dwa rozdziały, powielone słowo w słowo, bez żadnych, nawet graficznych zmian. Uwzględniając powyższe należało przypisać oskarżonemu sprawstwo i winę w zakresie zarzucanego mu przestępstwa z art. 115 ust. 1 ustawy o prawie autorskim. Z uwagi na wielość objętych wspólnym zamiarem (jakim było przedłożenie do oceny w ramach egzaminu dyplomowego cudzej pracy jako dzieła własnego autorstwa) rozciągniętych w czasie zachowań, jakie złożyły się na realizację tego przestępstwa, należało je zakwalifikować jako popełnione w warunkach czynu ciągłego z art. 12 kk.

Z ustaleń Sądu wynika, że na podstawie będącej plagiatem pracy licencjackiej oskarżony G. L. uzyskał dyplom ukończenia studiów wyższych. Okoliczności tej oskarżony nie kwestionował, zresztą jest ona ewidentna. Przedkładając pracę do oceny oskarżony w dniu 20 czerwca 2007 roku złożył oświadczenie o tym, że jest jej autorem i co do tej okoliczności podstępnie wprowadził w błąd władze Wyższej Szkoły (...) w N., uprawnione do wystawienia dyplomu ukończenia studiów licencjackich. Działania oskarżonego w tym zakresie miały charakter podstępny w tym znaczeniu, że w oszukańczy sposób pozorowały nieprawdziwe okoliczności związane z autorstwem pracy licencjackiej, będące podstawą dopuszczenia go egzaminu dyplomowego. Należy przy tym wskazać, że przedłożenie i obrona pracy dyplomowej było – obok zaliczenia przedmiotów objętych programem studiów i złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu dyplomowego – warunkiem uzyskania dyplomu, który jest dokumentem poświadczającym fakt ukończenia studiów wyższych. Oceniając zachowanie oskarżonego w omawianym zakresie w kontekście realizacji ustawowych znamion czynu zabronionego Sąd przypisał G. L. popełnienie występku z art. 272 kk.

Dokumentem uzyskanym poprzez wyłudzenie poświadczenia nieprawdy oskarżony następnie posłużył się ubiegając się o pracę w firmie (...). Bez znaczenia dla oceny zachowania oskarżonego w kontekście przedstawionego mu zarzutu jest powoływana przez niego okoliczność, że w firmie tej nie pracował na stanowisku zgodnym ze swoim wykształceniem i że dyplom ukończenia studiów wyższych, którym się posłużył w procesie rekrutacji, nie był niezbędny do uzyskania tej pracy.

Przypisując oskarżonemu sprawstwo i winę w zakresie zarzucanych mu czynów Sąd wymierzył mu:

1. za występki z art. 115 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 12 kk – karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

2. za występki z art. 272 kk – karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
3. za występki z art. 273 kk – karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk wymierzono oskarżonemu karę łączną 9 miesięcy pozbawienia wolności.

W ocenie Sądu okoliczności sprawy i zakres naruszonych przez oskarżonego reguł decydują, że kary w powyższym wymiarze są adekwatne do stopnia zawinienia po stronie oskarżonego i do stopnia społecznej szkodliwości jego czynów. Nie ulega wątpliwości, że oskarżony dopuszczając się plagiatu działał w sposób w pełni świadomy, zdając sobie sprawę z tego, że otrzymany na tej podstawie dyplom będzie poświadczał nieprawdę co do zrealizowania przez oskarżonego wszystkich warunków wymaganych do uzyskania statusu osoby legitymującej się wyższym wykształceniem. Podobnie świadomie oskarżony posłużył się w dalszej kolejności tym dokumentem ubiegając się o pracę. Oskarżony jako były funkcjonariusz Policji winien był zdawać sobie sprawę z nielegalności swojego postępowania. Jednocześnie należy zauważyć, że negatywne następstwa popełnionych przez oskarżonego czynów dotyczą głównie jego samego i nie naruszają dóbr prawnych innych osób. Wnioski co do kary zgłoszone w niniejszej sprawie przez oskarżyciela publicznego uznał Sąd w tej sytuacji za nadmiernie wygórowane, a ich ewentualne uwzględnienie – za skutkujące wymierzeniem kary zbyt surowej. Z powyższych względów zdaniem Sądu wystarczające dla osiągnięcia wobec oskarżonego wychowawczych i zapobiegawczych celów kary wystarczające będzie orzeczenie jej w opisanym wyżej wymiarze i zastosowanie wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania. Sama w sobie dotychczasowa karalność oskarżonego i fakt, że aktualnie odbywa on karę pozbawienia wolności nie decydują o braku pozytywnej prognozy kryminologiczno-społecznej w odniesieniu do oskarżonego. W ocenie Sądu sam wynik niniejszego postępowania będzie wystarczający dla zmobilizowania oskarżonego do przestrzegania w przyszłości porządku prawnego.

Uwzględniając sytuację osobistą i majątkową oskarżonego orzeczono o zwolnieniu go od ponoszenia kosztów sądowych związanych z niniejszym procesem, przyjmując za podstawę prawną art. 624 § 1 kpk.